

Bruselis, 2024 01 30
C(2024) 441 final

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2024 01 30

**kuriuo dėl suderinto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pereinamojo
laikotarpio Sąjungos taisyklių iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES)
2019/331**

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. DELEGUOTOJO AKTO BENDROSIOS APLINKYBĖS

ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ES ATLPS) yra Europos Sąjungos klimato politikos pamatas ir pagrindinė priemonė, padedanti siekti ES tikslo ekonomiškai efektyviai mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį. Pagal ES ATLPS pramonės sektoriuose veikiantiems įrenginiams gali būti suteikiama nemokamų apyvartinių taršos leidimų (ATL) galimai anglies dioksido nutekėjimo rizikai mažinti. Anglies dioksido nutekėjimas yra susijęs su galimu išmetamo ŠESD kiekio padidėjimu pasaulio mastu, jei dėl išlaidų, susijusių su klimato politika, įmonės turėtų perkelti gamybą į kitas šalis, kuriose pramonei netaikoma panašių su išmetamu anglies dioksidu susijusių apribojimų, ir visa tai padarytų neigiamą poveikį ekonomikos augimui ir užimtumui.

Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119 (Europos klimato teisės aktas)¹ nustatytas tikslas iki 2030 m. grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu. Todėl Direktyva 2003/87/EB² buvo iš dalies pakeista Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959³, kad būtų peržiūrėta ES ATLPS ir įgyvendintas plataus užmojo tikslas, dėl kurio nuspręsta 2030 m. klimato politikos tikslo įgyvendinimo plane ir Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio darbotvarkėje.

Dėl 2023 m. atliktos ES ATLPS direktyvos peržiūros taip pat reikia atnaujinti nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisykles.

ES ATLPS direktyvoje nustatyta, kad Komisija įgaliojama priimti deleguotąjį aktą dėl visoje ES taikytinų visiškai suderintų nemokamų ATL suteikimo taisyklių. Šia galimybe bus pasinaudota siekiant atnaujinti turimą nemokamų ATL suteikimo taisyklių rinkinį.

2. KONSULTACIJOS PRIEŠ PRIIMANT AKTĄ

2023 m. balandžio, gegužės, birželio, liepos, rugsėjo, lapkričio ir gruodžio mėn. dėl siūlomo deleguotojo reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/331, projekto Komisija konsultavosi su Komisijos ekspertų grupės klimato politikos klausimais (angl. CCEG) nariais ir aptarė su jais nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisykles. CCEG sudaro valstybių narių, pramonės asociacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant pilietinę visuomenę, atstovai. Prieš kiekvieną posėdį CCEG nariams buvo išsiųsti koncepcijos dokumentai, kuriuose buvo išsamiai aprašyti siūlomi teisės akto pakeitimai ir (arba) siūlomų pakeitimų projektai. Buvo pateikti atnaujintos redakcijos koncepcijos dokumentai. Įvairiais šio proceso etapais iš CCEG narių gauta nuomonių ir pastabų dėl koncepcijos dokumentų ir siūlomų teisės akto dalinių pakeitimų.

—

¹ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

² 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

³ 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, ir Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo (OL L 130, 2023 5 16, p. 134).

CCEG nariai pareiškė iš esmės pritarianys nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisyklių daliniams pakeitimams ir pateikė daug bendrųjų bei techninių pastabų dėl visų konkrečių šio akto aspektų. Jų pastabos buvo tinkamai išnagrinėtos ir, kai įmanoma ir tinkama, į jas atsižvelgta akte.

Su posėdžiais susiję dokumentai buvo vienu metu perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai, kaip numatyta Bendrajame susitarime dėl deleguotųjų aktų, pridėtame prie Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros⁴.

Siekiant gauti atsiliepimų, deleguotojo reglamento projektas keturias savaites nuo 2023 m. gruodžio 5 d. iki 2024 m. sausio 2 d. buvo skelbiamas Geresnio reglamentavimo portale. Gauti 123 atsiliepimai: 53 iš verslo asociacijų ir 43 iš įmonių ar kitų verslo subjektų. Su konsultacijų tema susijusiuose atsiliepimuose pateikti panašūs argumentai ir informacija kaip ir per išsamias diskusijas ekspertų grupėje klimato politikos klausimais, todėl Komisija deleguotojo reglamento teksto nekeitė.

3. DELEGUOTOJO AKTO TEISINIAI ASPEKTAI

Šiuo Deleguotojo reglamento (ES) 2019/331 daliniu pakeitimu siekiama atsižvelgti į atitinkamus Direktyvos 2003/87/EB pakeitimus, padarytus Direktyva (ES) 2023/959, susijusius su nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisyklėmis. Pagrindiniai peržiūros teisiniai aspektai yra šie:

Direktyva (ES) 2023/959 į nemokamų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo metodą yra įtrauktos tam tikros sąlygos. Be to, tam tikromis sąlygomis centralizuotam šilumos tiekimui gali būti suteikiama papildomų nemokamų apyvartinių taršos leidimų. Taigi nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisyklės turi būti pakoreguotos, kad į jas būtų įtraukti šie nauji aspektai.

Direktyvoje (ES) 2023/959 nustatyta, kad nemokami apyvartiniai taršos leidimai nesuteikiami produktų, kuriems taikomas Reglamentu (ES) 2023/956⁵ nustatytas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas (PADKM), gamybai ir numatytas pereinamasis laikotarpis, per kurį turi būti laipsniškai atsisakyta nemokamų apyvartinių taršos leidimų. Nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisyklėse turėtų būti atsižvelgta į šį nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus sumažinimą.

Siekiant skatinti, kad gamyba būtų vykdoma naudojant įrenginius, kurie išmeta mažiau arba visai neišmeta ŠESD, Direktyva (ES) 2023/959 buvo iš dalies pakeistas tam tikrų kategorijų veiklos rūšių aprašymas, pateiktas Direktyvos 2003/87/EB I priede. Todėl būtina pakeisti tam tikrų produktų santykinę taršos rodiklių apibrėžtį, kad būtų toliau skatinama mažinti išmetamųjų teršalų kiekį ir būtų užtikrintos vienodos sąlygos tiek įprastinėms, tiek naujosioms technologijoms. Tam taip pat reikia pakoreguoti kitus nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisyklių elementus, pavyzdžiui, dėl kuro ir elektros energijos pakeičiamumo ir dėl apyvartinių taršos leidimų suteikimo veiklai, kurios proceso metu išsiskiria ŠESD, kurioms netaikomi produkto santykiniai taršos rodikliai.

Be to, remiantis didele patirtimi, įgyta po paskutinės nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisyklių peržiūros, paaiškėjo, kad taisyklės galima dar labiau patobulinti ir supaprastinti. Be kita ko, tai pasakytina apie taisykles, taikomas mažoms įrenginio

–

⁴ 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1).

⁵ PADKM reglamentas.

technologinio proceso dalims, įrenginių sujungimui ir padalijimui ir šilumos regeneravimo režimui.

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2024 01 30

kuriuo dėl suderinto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklių iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2019/331

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 96/61/EB⁶, ypač į jos 10a straipsnio 1 dalį,

kadangi:

- (1) Direktyva 2003/87/EB buvo peržiūrėta ir iš dalies pakeista Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959⁷, siekiant ją suderinti su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1119⁸, kuriuo nustatytas tikslas iki 2030 m. grynąjį išmetamųjų teršalų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. Direktyvos 2003/87/EB peržiūra taip pat susijusi su nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimu, todėl reikia iš dalies pakeisti Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/331⁹;
- (2) Direktyva (ES) 2023/959 nustatyti įpareigojimai komunalinių atliekų deginimo įrenginių operatoriams vykdyti išmetamųjų teršalų kiekio stebėseną ir teikti ataskaitas. Atsižvelgiant į tai, kad pagal tos direktyvos 12 straipsnį tie įrenginiai neprivalo atsisakyti apyvartinių taršos leidimų, nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo tikslais tikslinga neatsižvelgti į šilumą, kurią tie įrenginiai tiekia kitiems įrenginiams, kuriems taikoma Europos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ES ATLPS);
- (3) siekiant skatinti pramoninių procesų elektrifikavimą kaip svarbią technologiją, padedančią gerokai sumažinti vykstant tokiems procesams išmetamų teršalų kiekį, ir

—

⁶ OL L 275, 2003 10 25, p. 32.

⁷ 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, ir Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo (OL L 130, 2023 5 16, p. 134).

⁸ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

⁹ 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/331, kuriuo nustatomos suderinto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės (OL L 59, 2019 2 27, p. 8).

užtikrinti vienodas sąlygas subjektams, vykdančioms procesus, kuriems taikomi produktų santykiniai taršos rodikliai ir šilumos bei kuro santykiniai taršos rodikliai, išmatuojamai ir neišmatuojamai šilumai, pagamintai iš elektros energijos, iš esmės turėtų būti suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai taikant šilumos ir kuro santykinius taršos rodiklius;

- (4) byloje C-271/20¹⁰ Teisingumo Teismas nusprendė, kad nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo tikslais žaliavoje sukaupia ir vykstant degimo procesui kaip šiluma išsiskirianti cheminė energija turi būti laikoma kuru. Kadangi vykstant tokiems degimo procesams išsiskiria ne tik šiltnamio efektą sukeliančios dujos, bet ir kiti išmetamieji teršalai, tikslinga aiškiai nustatyti, kad vykstant tokiems degimo procesams išsiskiriančiai šilumai nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal kuro santykinį taršos rodiklį sistema netaikoma, kad būtų užtikrintas aplinkosauginis naudingumas, visų pirma atsižvelgiant į sieros oksidų išmetimą vykstant tokiems degimo procesams. Todėl kuro santykinis taršos rodiklis turėtų būti taikomas tik degimo procesams, kurių pagrindinis tikslas yra neišmatuojamos šilumos gamyba;
- (5) Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnyje Komisijai suteikiami įgaliojimai naujų sąlygų dėl energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimą integruoti į šiuo reglamentu nustatytą penkerių metų ciklą, taikomą įrenginiams, kuriems prašoma nemokamų apyvartinių taršos leidimų, kad būtų užtikrintas suderinamumas su esamomis procedūromis ir būtų išvengta nereikalingos administracinės naštos;
- (6) kompetentinga institucija turėtų patvirtinti stebėsenos metodikos planą, kad būtų užtikrintas suderinamumas su stebėsenos taisyklėmis. Dėl laiko apribojimų 2019 m., t. y. tais metais, kai stebėsenos metodikos planai buvo nustatyti Reglamentu (ES) 2019/331, pateikiant bazinių duomenų ataskaitas kompetentingos institucijos patvirtinimo nereikėjo. Ši išimtis nebereikalinga ir nebeturėtų būti taikoma;
- (7) Direktyvoje (ES) 2003/87/EB nustatyta, kad nemokami apyvartiniai taršos leidimai neturi būti suteikiami produktų, kuriems taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/956¹¹ nustatytas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas (PADKM), gamybai ir joje numatytas pereinamasis laikotarpis, per kurį turi būti laipsniškai nutrauktas nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimas. Siekiant užtikrinti suderintą šios nuostatos įgyvendinimą, veiklos vykdytojai turėtų pateikti informaciją ir įrodymus, visų pirma pagrįstus Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2658/87¹² nustatytais Kombinuotosios nomenklatūros (KN) kodais, apie pagamintas prekes;
- (8) siekiant supaprastinti procedūras, visų pirma susijusias su metinėmis veiklos lygio ataskaitomis ir tolesniais nemokamų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo koregavimais pagal Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2019/1842¹³, visų

¹⁰ 2021 m. lapkričio 25 d. Teisingumo Teismo (penktoji kolegija) sprendimas *Aurubis AG / Bundesrepublik Deutschland*, C-271/20, ECLI:EU:C:2021:959.

¹¹ 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/956, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas (OL L 130, 2023 5 16, p. 52).

¹² 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL L 256, 1987 9 7, p. 1).

¹³ 2019 m. spalio 31 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/1842, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB taikymo taisyklės, susijusios su tolesne nemokamų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo koregavimo dėl veiklos lygio pokyčių tvarka (OL L 282, 2019 11 4, p. 20).

įrenginio technologinio proceso dalių, įskaitant mažas įrenginio technologinio proceso dalis, duomenys turėtų būti teikiami kaip pagrindas vėlesniems nemokamų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo koregavimams;

- (9) siekiant paskatinti pramoninių procesų elektrifikavimą, kad būtų gerokai sumažintas vykdant tokius procesus išmetamų teršalų kiekis, būtina panaikinti kuro ir elektros energijos pakeičiamumo taisyklės. Todėl labai arba visiškai elektrifikuotiems procesams, kuriems taikoma ES ATLPS, nemokami apyvartiniai taršos leidimai turėtų būti suteikiami taip pat, kaip ir procesams, kuriems vykstant tiesiogiai išmetamas didelis ŠESD kiekis. Taigi suteiktinų nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius turėtų būti nustatomas neatsižvelgiant į įrenginių, kuriems taikomas tas pats santykinis taršos rodiklis, tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio dalį. Nors tų procesų atžvilgiu suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai taip pat apims netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį, tai nebūtinai reiškia, kad su tais procesais susijusi anglies dioksido nutekėjimo rizika, nustatyta pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 6 dalį, bus visiškai pašalinta. Elektros energijos vartotojams perkeliamos netiesioginės sąnaudos gali skirtis priklausomai nuo elektros energijos rūšių derinio atitinkamoje geografinėje vietovėje. Bet koks nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimas teršalų, netiesiogiai išmetamų vykdant elektrifikuotus procesus, atžvilgiu neturėtų daryti poveikio galimybei gauti netiesioginių išlaidų kompensaciją pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 6 dalį. Savo ruožtu finansinėmis priemonėmis, kuriomis kompensuojamos netiesioginės į elektros energijos kainas perkeliamos išlaidos, neturėtų būti kompensuojamos tos pačios netiesioginės išlaidos, kurias padengia nemokami apyvartiniai taršos leidimai. Siekiant nustatyti elektros energijos santykinius taršos rodiklius, tikslinga rinkti duomenis apie elektros energijos suvartojimą pagal atitinkamus produktų santykinius taršos rodiklius;
- (10) siekiant dar labiau paskatinti rekuperuoti šilumą iš įrenginio technologinio proceso dalių, kurioms taikomas kuro santykinis taršos rodiklis, ir įrenginio technologinio proceso dalių, kurių proceso metu išsiskiria ŠESD, tokios šilumos atžvilgiu turėtų būti papildomai suteikiama nemokamų apyvartinių taršos leidimų, be tų, kurie suteikiami remiantis kuro suvartojimu ir proceso metu išsiskiriančių ŠESD kiekiu. Dvigubo skaičiavimo rizika turėtų būti laikoma sumažinta atnaujinus kuro santykinio taršos rodiklio vertę ir proceso metu išsiskiriančioms ŠESD taikomą daugiklį pagal Reglamento (ES) 2019/331 16 straipsnio 2 dalies e punktą;
- (11) siekiant kuo labiau sumažinti veiklos vykdytojams tenkančią administracinę naštą, informacija apie poveikio klimatui neutralumo planus turėtų būti įtraukta į esamas nacionalines įgyvendinimo priemones, kuriomis remiantis apskaičiuojami nemokami apyvartiniai taršos leidimai;
- (12) siekiant atlyginti už geriausius rezultatus ir inovacijas, pagal Direktyvą 2003/87/EB tarpsektorinis koregavimo koeficientas netaikomas įrenginiams, kurių išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra mažesnis už 10 % veiksmingiausių įrenginių, kuriems taikomas tam tikras santykinis taršos rodiklis, vidurkį. Kadangi santykiniai taršos rodikliai taikomi įrenginio technologinio proceso dalies lygmeniu, išimtį tikslinga taikyti, jei bent vienos įrenginio technologinio proceso dalies metu išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis atitinka ribinę vertę, su sąlyga, kad ši įrenginio technologinio proceso dalis dideliu mastu prisideda prie bendro įrenginiui suteikiamų nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus;
- (13) siekiant palengvinti suderintą leidimų paskirstymo koregavimo ir veiklos nutraukimo įgyvendinimą, veiklos vykdytojo tinkamai negrąžintų perteklinių apyvartinių taršos

leidimų skaičius turėtų būti išskaičiuojamas iš tam atitinkamam veiklos vykdytojai suteiktinų nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus;

- (14) siekiant užtikrinti, kad veiklos vykdytojai pašalintų visas neatitiktis arba ištaisytų klaidas bazinių duomenų ataskaitose, turinčias įtakos ankstesnio laikotarpio veiklos lygių nustatymui, kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, o ne tik prašyti, kad tos klaidos arba neatitiktys būtų ištaisytos;
- (15) siekiant užtikrinti, kad ankstesnio laikotarpio veiklos lygiai kuo labiau atspindėtų pramonės ciklus, ir sumažinti ypatingų aplinkybių, pavyzdžiui, ekonomikos krizių, poveikį, tie lygiai turėtų būti apskaičiuojami naudojant veiklos lygio per bazinį laikotarpį medianą;
- (16) siekiant užtikrinti, kad nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisyklės būtų taikomos suderintai ir teisingai, tikslinga paaiškinti, kaip nustatomi ankstesnio laikotarpio veiklos lygiai tais atvejais, kai įrenginio technologinio proceso dalį pradėta įprastai eksploatuoti tik baziniu laikotarpiu. Šiuo atžvilgiu ankstesnio laikotarpio veiklos lygiai turėtų būti grindžiami ištisų kalendorinių metų veikla;
- (17) proceso metu išsiskiriančioms ŠESD, kurioms netaikomi produkto santykiniai taršos rodikliai, atžvilgiu nemokami apyvartiniai taršos leidimai suteikiami laikantis ankstesnio laikotarpio išmetamųjų teršalų kiekio tęstinumo principo. Nuo 2013 m. nemokami apyvartiniai taršos leidimai suteikiami už 97 % ankstesnio laikotarpio išmetamųjų teršalų lygio. Kad būtų skatinama mažinti tokių proceso metu išsiskiriančių ŠESD kiekį ir užtikrinti geresnį suderinimą su nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimu dėl proceso metu išsiskiriančių ŠESD, kurioms taikomi produktų santykiniai taršos rodikliai, nemokamų apyvartinių taršos leidimų, suteikiamų dėl proceso metu išsiskiriančių ŠESD, kurioms netaikomi produktų santykiniai taršos rodikliai, lygį būtina sumažinti iki 91 % – tai atitinka minimalią 0,3 % sumažinimo per metus normą, taikomą produktų santykiniams taršos rodikliams pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 2 dalį. Sumažintas daugiklis turėtų būti taikomas nuo 2028 m. sausio 1 d., kad jis būtų geriau suderintas su sprendimų, skirtų vykstant procesui išmetamam ŠESD kiekiui mažinti, pvz., anglies dioksido surinkimo ir saugojimo, diegimo tvarkaraščiu;
- (18) siekiant užtikrinti, kad būtų laipsniškai nutrauktas nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimas prekių, kurioms taikomas Reglamentas (ES) 2023/956, atžvilgiu, atitinkamai įrenginio technologinio proceso daliai suteikiamų preliminarinių nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičiui turėtų būti taikomas Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1a dalies antroje pastraipoje nustatytas atitinkamas PADKM koeficientas. Laipsniškai nutraukiant atitinkamų nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimą turėtų būti atsižvelgta į galimus būsimus PADKM taikymo srities ir atitinkamo PADKM koeficiento, nustatyto Reglamentu (ES) 2023/956, pakeitimus;
- (19) Direktyva (ES) 2023/959 nuo 2026 m. sausio 1 d. panaikinamos nuostatos dėl elektros energijos gamybos įrenginių ir jiems taikomos specialios tvarkos, susijusios su nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimu pagal ES ATLPS. Todėl būtina atitinkamai išbraukti susijusias Reglamento (ES) 2019/331 nuostatas;
- (20) siekiant išlaikyti vienodas sąlygas esamiems įrenginiams ir naujiems rinkos dalyviams, būtina atsižvelgti į naujiems rinkos dalyviams taikomų atitinkamų taisyklių, susijusių su ankstesnio laikotarpio veiklos lygiais ir nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimu, pakeitimus;

- (21) siekiant suteikti papildomų paskatų mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, į Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio trečią pastraipą įtraukta nuostata dėl nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo sąlygų, susijusių su energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimu, kurią reikia papildyti. Į tos direktyvos 10a straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nurodytas energijos vartojimo audito ataskaitas ar sertifikuotas energijos valdymo sistemas įtrauktas rekomendacijas reikalaujama įgyvendinti įrenginio lygmeniu. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, kompetentinga institucija turėtų laikyti, kad tos rekomendacijos įgyvendintos tik tada, kai įgyvendinimas užbaigiamas ir tikrintojas patvirtina, kad jos įgyvendintos. Siekiant išlaikyti sąlygomis sukurtas paskatas, įrenginiui turėtų būti suteikta galimybė sumažintą nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičių susigražinti, po to, kai įgyvendinamos rekomenduojamos priemonės, įtrauktos į metinę veiklos lygio ataskaitą, ir patikrinus nustatoma, kad ar rekomenduojamos priemonės įgyvendintos. Po metinių veiklos lygių ataskaitų teikimo turėtų būti nustatytas reikalavimų neatitinkantiems įrenginiams taikomų sąlygų peržiūros metinis ciklas. Veiklos vykdytojai, eksploatuojantys reikalavimų neatitinkančius įrenginius, kurių nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius sumažinamas 20 %, kompetentingai institucijai turėtų pateikti patikrintus įrodymus, kad įgyvendintos visos rekomenduojamos priemonės, norėdami užtikrinti, kad dėl sąlygų sumažintas nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius būtų susigražintas;
- (22) pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalį ir 10b straipsnio 4 dalį nustatytas naujas taisyklės dėl nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo sąlygų, susijusių su poveikio klimatui neutralumo planais, turi būti papildyti procedūriniais šių sąlygų etapai. Pagal tos direktyvos 10a straipsnio 1 dalies penktą pastraipą veiklos vykdytojai iki 2024 m. gegužės 1 d. turi parengti poveikio klimatui neutralumo planus. Siekiant suderinti sąlygas su esama prašymų suteikti nemokamus apyvartinius taršos leidimus teikimo procedūra, poveikio klimatui neutralumo planai turėtų būti pateikti ne vėliau kaip 2024 m. gegužės 30 d. arba, kai taikytina, atsižvelgiant į valstybių narių nustatytą alternatyvų tokių prašymų pateikimo terminą. Pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalį, įrenginiai, kuriems taikomos šios sąlygos, yra įrenginiai, kurių 2016 ir 2017 m. išmetas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra didesnis nei su atitinkamo produkto taršos rodikliu susijusio išmetamųjų ŠESD lygio 80-asis procentilis. Šiuo tikslu turėtų būti atliktas skaičiavimas patikslintoms santykinėms taršos rodiklių vertėms nustatyti pagal Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447¹⁴. Tos vertės nustatomos remiantis patikrinta 2016 ir 2017 m. informacija apie su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis susijusių įrenginių, apie kuriuos pranešta pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį, efektyvumą. Kadangi santykiniai taršos rodikliai nustatomi įrenginio technologinio proceso dalies lygmeniu, mažoms įrenginio technologinio proceso dalims tikslinga nustatyti ribą, kurios nepasiekus sąlyga nebūtų taikoma, jei tai įrenginio technologinio proceso daliai tenka ne daugiau kaip 20 % viso įrenginiui skirto preliminarus nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus;
- (23) siekiant paskatinti ir paspartinti centralizuotai tiekiant šilumą išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą, Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 4 dalyje nustatytos papildomos taisyklės dėl sąlygos, pagal kurią centralizuoto šilumos

-

¹⁴ 2021 m. kovo 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/447, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 2 dalį nustatomos patikslintos santykinėms taršos rodiklių vertės, taikomos 2021–2025 m. laikotarpiu suteikiant nemokamus apyvartinius taršos leidimus (OL L 87, 2021 3 15, p. 29).

tiekimu įrenginių atveju turi būti parengti poveikio klimatui neutralumo planai. Todėl 2026–2030 m. laikotarpiu įrenginiams, tiekiantiems šilumą centralizuoto šilumos tiekimu sistemoms, gali būti prašoma suteikti papildomų nemokamų apyvartinių taršos leidimų. Siekiant suteikti veiklos vykdytojams, eksploatuojantiems šilumai centralizuotai tiekti skirtas įrenginio technologinio proceso dalis, kurioms prašoma suteikti papildomų nemokamų apyvartinių taršos leidimų, tikrumo dėl papildomų sąlygų, susijusių su dideliu išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimu iki 2030 m., papildomų nemokamų apyvartinių taršos leidimų vertė turi būti nustatyta atsižvelgiant į reikiamų investicijų dydį. Nuoseklumo tikslu anglies dioksido kaina, taikoma nustatant tų apyvartinių taršos leidimų piniginę vertę, turėtų būti naudojama panašiai, kaip nustatyta Direktyvos 2003/87/EB 10c straipsnio 3 dalyje. Siekiant suteikti aiškumo dėl iš veiklos vykdytojų reikalaujamų investicijų lygio ir rūšies ir užtikrinti vienodas sąlygas visiems atitinkamiems įrenginiams, pagal Direktyvos 2003/87/EB 9 straipsnį turėtų būti nustatytas reikšmingas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas taikant vidutinio linijinio mažinimo koeficiento linijinę trajektoriją laikotarpiu nuo 2019–2023 m. bazinio laikotarpio vidurio, t. y. 2021 m., iki 2030 m. Pagal šią metodiką visiems atitinkamiems centralizuoto šilumos tiekimu veiklos vykdytojams taikomas vienodas mažinimo reikalavimas ir nereikalaujama nustatyti konkretiems įrenginiams taikomų mažinimo normų;

- (24) siekiant užtikrinti paskatas, susijusias su dviguba sąlyga, ir išvengti pernelyg didelių padarinių, nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo sąlyga, susijusi su energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimu, ir nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo sąlyga, susijusi su poveikio klimatui neutralumo planais, neturėtų būti sumuojamos. Tai reiškia, kad nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus sumažinimas 20 % turėtų būti taikomas, jei nesilaikoma vienos arba abiejų sąlygų pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalies trečią ir penktą pastraipą;
- (25) pagal Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 4 dalį Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2023/2441 nustatomas minimalus poveikio klimatui neutralumo planų turinys ir jų forma. Taip pat tikslinga reguliariai peržiūrėti poveikio klimatui neutralumo planus, kad būtų suteikta galimybė peržiūrėti ir pakeisti tarpinius tikslus ir tarpines reikšmes atsižvelgiant į naujas technologijas ir jau pasiektą arba nepasiektą išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimą, nustatytą kiekvienam tikrinimo laikotarpiui – 2025 m. ir kas penkerius metus po to – tol kol jie vis dar bus tinkami siekiant poveikio klimatui neutralumo tikslo, nustatyto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1119 2 straipsnyje¹⁵;
- (26) skaidrumo sumetimais kompetentingos institucijos turėtų poveikio klimatui neutralumo planus skelbti viešai. Paskelbus poveikio klimatui neutralumo planus užtikrinamas didesnis informuotumas ir supratimas apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą įrenginyje. Siekiant apsaugoti neskelbtiną komercinę informaciją, įrenginius eksploatuojantiems veiklos vykdytojams turėtų būti suteikta galimybė prašyti išbraukti tam tikrus komerciniu požiūriu neskelbtinus elementus iš skelbtino poveikio klimatui neutralumo plano varianto. Tokie prašymai turėtų būti tinkamai pagrįsti;

¹⁵ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

- (27) siekiant palengvinti įrenginių sujungimo ir padalijimo taisyklių įgyvendinimą ir atsižvelgiant į atitinkamų įrenginių ypatumus, turint omenyje nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisykles, tikslinga suteikti daugiau lankstumo, kad būtų galima atsižvelgti į pagrįstus atvejus, kai iki ir po sujungimo ar padalijimo suteiktų apyvartinių taršos leidimų skaičius skiriasi, panaikinant reikalavimą po sujungimo arba padalijimo turėti tokį patį leidimų skaičių;
- (28) siekiant išvengti nepagrįsto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo nebeeksploatuojamiems įrenginiams, po veiklos nutraukimo dienos likusiai kalendorinių metų daliai nemokamų apyvartinių taršos leidimų neturėtų būti skirta;
- (29) siekiant sustiprinti paskatas mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą ir užtikrinti vienodas sąlygas naujoms ir esamoms technologijoms, Direktyvoje 2003/87/EB numatyta atlikti nustatytų Sąjungos masto *ex ante* santykinę taršos rodiklių peržiūrą, siekiant galbūt pakeisti esamų produktų santykinę taršos rodiklių apibrėžtis ir sistemos ribas. Peržiūra buvo atlikta ir buvo nustatyta keletas santykinę taršos rodiklių, kurių apibrėžtis ir sistemos ribas reikėtų pakeisti, kad būtų numatytos tokios papildomos paskatos ar techniniai paaiškinimai;
- (30) atlikus peržiūrą, siekiant skatinti naudoti mažo anglies dioksido kiekio technologijas gaminant aglomeruotos geležies rūdos produktus, naudojamus kaip žaliava pirminei plieno gamybai, ir atsižvelgti į žaliųjų plieno technologijų poreikius, sukeptosios rūdos santykinę taršos rodiklį tikslinga taikyti alternatyviems produktams. Siekiant kuo labiau padidinti tas paskatas, santykinio taršos rodiklio ženklas ir produktų, kuriems jis taikomas, apibrėžtys bei sistemos ribos turėtų būti technologiškai neutralūs;
- (31) atlikus peržiūrą, siekiant skatinti naudoti mažo ir nulinio anglies dioksido kiekio technologijas gaminant pirminį plieną ir sudaryti vienodas sąlygas naudoti esamą kokso aukštakrosnių metodą ir tiesioginio metalo gavimo technologiją, išlydyto metalo santykinis taršos rodiklis turėtų būti pakeistas, papildant produktų, kuriems šis metodas taikomas, apibrėžtis ir sistemos ribas;
- (32) atlikus peržiūrą, siekiant skatinti naudoti mažo anglies dioksido kiekio technologijas gaminant alternatyvius hidraulinis rišiklius kaip baltojo ir pilkojo cemento klinkerio pakaitalus, pilkojo cemento klinkerio ir baltojo cemento klinkerio santykinis taršos rodiklis tikslinga taikyti alternatyviems produktams. Siekiant išvengti nepagrįsto paskirstymo, neturėtų būti atsižvelgiama į produktus, kuriems taikomi kitų produktų santykiniai taršos rodikliai, ir dėl kitų procesų susidarancius šalutinius produktus ar atliekas;
- (33) atlikus peržiūrą, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas suderintai įgyvendinti nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisykles, susijusias su anglies dioksido reaktorių išmetamų teršalų tvarkymu, natrio karbonato santykinio taršos rodiklio atveju turėtų būti paaiškinta, kad tie procesai patenka į to produkto santykinio taršos rodiklio sistemos ribas;
- (34) atlikus peržiūrą, siekiant išvengti dvigubo skaičiavimo, kiek tai susiję su nemokamais apyvartiniais taršos leidimais plieno gamybai iš kempėtosios geležies, ir užtikrinti, kad išlydyto metalo, ELK nelegiruotojo plieno ir ELK gausiai legiruoto plieno produktų santykiniai taršos rodikliai nesutaptų, iš ELK legiruotojo plieno ir ELK gausiai legiruoto plieno santykinę taršos rodiklių apibrėžties būtina išbraukti iš kempėtosios geležies pagamintą plieną;

- (35) atlikus peržiūrą, siekiant skatinti naudoti mažo ir nulinio anglies dioksido kiekio technologijas gaminant vandenilį ir sukurti vienodas sąlygas naudoti esamas ir naujas technologijas, pavyzdžiui, vandens elektrolizę, Direktyva (ES) 2023/959 išplėstas vandenilio gamybos veiklos aprašymas, įtraukiant žaliojo vandenilio gamybą, ir sumažinta gamybos riba. Vandenilio santykinis taršos rodiklis turėtų būti atitinkamai pakeistas. Vis dėlto elektrolizės procesams, kuriuose vandenilis yra šalutinis produktas, neturėtų būti suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai pagal vandenilio arba amoniako santykinį taršos rodiklį, nes šios technologijos nėra naujos ir vandenilio gamyba nėra jų pagrindinė paskirtis. Siekiant išsamiau paaiškinti nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisykles, tikslinga aiškiai nustatyti, kad į vandenilio produkto santykinį taršos rodiklį amoniako gamybai naudojamas vandenilis neįtraukiamas;
- (36) atlikus peržiūrą, siekiant dar labiau suderinti nemokamų leidimų suteikimo kalkių ir dolomitinių kalkių gamybai taisyklių įgyvendinimą ir užtikrinti suderinamumą su metinėmis išmetamųjų teršalų ataskaitomis, tikslinga išbraukti nuorodas į konservatyvius laisvojo kalcio oksido ir magnio oksido kiekio įverčius;
- (37) siekiant geriau atspindėti etileno oksido ir etilenglikolių mišinių gamybos ir vandenilio bei anglies monoksido dujų mišinių sudėties energijos suvartojimo intensyvumą, tikslinga pakoreguoti ankstesnio laikotarpio veiklos lygių apskaičiavimą pagal etileno oksido / etilenglikolio ir vandenilio produktų santykinius taršos rodiklius;
- (38) siekiant atsižvelgti į paskirstymo taisyklių pakeitimus, įskaitant produktų santykinį taršos rodiklį peržiūrą, nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo sąlygų nustatymą ir laipsnišką nemokamų apyvartinių taršos leidimų nebesuteikimą dėl PADKM, reikėtų atitinkamai pakoreguoti duomenų rinkimo galimybes, susijusias su prašymais suteikti nemokamus apyvartinius taršos leidimus. Panašių pakeitimų reikia imtis dėl minimalaus stebėsenos metodikos planų turinio;
- (39) todėl Deleguotasis reglamentas (ES) 2019/331 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (40) šiame reglamente nustatyti pakeitimai turėtų būti taikomi apyvartinių taršos leidimų paskirstymams, susijusiems su laikotarpiu nuo 2024 m. sausio 1 d. Vis dėlto, siekiant sumažinti nepagrįstą administracinę naštą ir užtikrinti nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus nuspėjamumą, naujiems rinkos dalyviams, iki 2023 m. gruodžio 31 d. pateikusiems prašymus Komisijai suteikti nemokamų apyvartinių taršos leidimų, ir esamiems įrenginiams nuostatos dėl santykinio taršos rodiklų apibrėžčių, atliekų deginimo įrenginių, PADKM, mažų įrenginio technologinio proceso dalių, kuro ir elektros energijos pakeičiamumo, šilumos regeneravimo iš įrenginio technologinio proceso dalių, kurioms taikomas kuro santykinis taršos rodiklis, ir įrenginio technologinio proceso dalių, kurių procesų metu išsiskiria ŠESD, esamų įrenginių ankstesnio laikotarpio veiklos lygio nustatymo, apyvartinių taršos leidimų suteikimo įrenginių lygmeniu esamiems įrenginiams, apyvartinių taršos leidimų suteikimo proceso metu išsiskiriančių ŠESD, kurioms netaikomi produktų santykiniai taršos rodikliai, atžvilgiu, su elektros energijos gamybos įrenginiais susijusių nuostatų panaikinimo ir apyvartinių taršos leidimų paskirstymo garinio krekingo ir vinilchlorido monomero atžvilgiu turėtų būti taikomos apyvartinių taršos leidimų paskirstymams, susijusiems su laikotarpiu nuo 2026 m. sausio 1 d. Pakeitimai neturėtų daryti poveikio nemokamų apyvartinių taršos leidimų paskirstymui laikotarpiu iki 2025 m. gruodžio 31 d. Siekiant užtikrinti vienodą požiūrį į naujus rinkos dalyvius, kurių prašymų suteikti nemokamus apyvartinius taršos leidimus datos skiriasi, ir

vienodas veiklos sąlygas jiems, turėtų būti nustatytos specialios taikymo taisyklės. Naujiems rinkos dalyviams, kurių prašymai suteikti nemokamus apyvartinius taršos leidimus pateikti 2024 m. sausio 1 d. arba vėliau, šio reglamento daliniai pakeitimai turėtų būti taikomi apyvartinių taršos leidimų paskirstymams, susijusiems su laikotarpiu nuo 2024 m. sausio 1 d., o apyvartiniams taršos leidimų paskirstymams, susijusiems su laikotarpiu iki 2023 m. gruodžio 31 d., taikomas 2023 m. gruodžio 31 d. taikytinos redakcijos reglamentas;

- (41) atsižvelgiant į tai, kad nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius apskaičiuojamas remiantis ištisais kalendoriniais metais, o dauguma Direktyva (ES) 2023/959 padarytų Direktyvos 2003/87/EB dalinių pakeitimų taikomi nuo 2024 m. sausio 1 d., šis reglamentas turėtų būti taikomas nuo 2024 m. sausio 1 d.;
- (42) nuo 2024 m. balandžio, gegužės arba birželio mėn. veiklos vykdytojai privalės laikytis šiame reglamente nustatytų bazinių duomenų ataskaitų teikimo taisyklių, kaip reikalaujama Deleguotojo reglamento (ES) 2019/331 4 straipsnio 1 dalyje, todėl šis reglamentas turėtų įsigalioti skubiai,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Deleguotasis reglamentas (ES) 2019/331 iš dalies keičiamas taip:

- (1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- (a) 3 punktas pakeičiamas taip:

„3) įrenginio technologinio proceso dalis, kuriai taikomas šilumos santykinis taršos rodiklis, – įrenginio technologinio proceso daliai, kuriai taikomas produkto santykinis taršos rodiklis, nepriskiriamos sąnaudos, produkcija ir atitinkamos išmetamosios ŠESD, susijusios su išmatuojamos šilumos gamyba ir (arba) importu iš įrenginio, kuriam taikoma ES ATLPS, išskyrus įrenginius, kuriems ES ATLPS taikoma tik Direktyvos 2003/87/EB 14 arba 15 straipsnio, kai ta išmatuojama šiluma: a) suvartojama įrenginyje produktams gaminti, mechaninei energijai (išskyrus naudojamą elektros energijai gaminti) gauti, taip pat šildymo arba vėsinimo reikmėms (išskyrus suvartojamą elektros energijai gaminti), arba b) eksportuojama į įrenginį arba kitą objektą, kuriam netaikoma ES ATLPS ir kuris nėra susijęs su centralizuotu šilumos tiekimu, išskyrus eksportuojamą elektros energijai gaminti;“;

- (b) 6 punktas pakeičiamas taip:

„6) įrenginio technologinio proceso dalis, kuriai taikomas kuro santykinis taršos rodiklis – įrenginio technologinio proceso daliai, kuriai taikomas produkto santykinis taršos rodiklis, nepriskiriamos sąnaudos, produkcija ir atitinkamos išmetamosios ŠESD, susijusios su neišmatuojamos šilumos, kuri visų pirma vartojama produktams gaminti, mechaninei energijai (išskyrus naudojamą elektros energijai gaminti) gauti, taip pat šildymo arba vėsinimo reikmėms (išskyrus suvartojamą elektros energijai gaminti), gamyba deginant kurą arba vartojant elektros energiją ir apima saugos fakelų deginimą;“;

- (2) 4 straipsnio 2 dalis iš dalies keičiama taip:

(a) įterpiamas šis punktas:

„ba) jei taikytina, poveikio klimatui neutralumo planas pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalies penktą pastraipą ir 10b straipsnio 4 dalį;“;

(b) c punktas pakeičiamas taip:

„c) bazinių duomenų ataskaitos patikros ataskaita, parengta pagal priemones, priimtas pagal Direktyvos 2003/87/EB 15 straipsnį.“;

(3) 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„6 straipsnis

Įrenginį eksploatuojantis veiklos vykdytojas, teikiantis paraišką suteikti nemokamų ATL arba jų gaunantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį, stebi šio reglamento IV priede nurodytus pateiktinus duomenis, remdamasis kompetentingos institucijos patvirtintu stebėsenos metodikos planu.“;

(4) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) įterpiama ši dalis:

„2a. Įrenginio technologinio proceso dalių, kurioms taikomas produkto santykinis taršos rodiklis, atveju, jei aktualu, veiklos vykdytojas, remdamasis KN kodais, aiškiai atskiria, ar atitinkamas procesas naudojamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/956* I priede išvardytoms prekėms gaminti, ar ne, ir pateikia kompetentingai institucijai priimtinius įrodymus.

* 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/956, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas (OL L 130, 2023 5 16, p. 52, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).’

(b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Remdamasis NACE ir PRODCOM kodais, veiklos vykdytojas aiškiai atskiria, kuris su įrenginio technologinio proceso dalimis, kurioms taikomas šilumos santykinis taršos rodiklis ar kuro santykinis taršos rodiklis arba kurių proceso metu išsiskiria ŠESD, susijęs procesas yra skirtas sektoriams arba pasektoriams, kuriuose, kaip manoma, yra anglies dioksido nutekėjimo rizika, nustatyta pagal Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 5 dalį. Be to, veiklos vykdytojas išmatuojamos šilumos, kuri eksportuojama centralizuoto šilumos tiekimo tikslais, kiekį atskiria nuo išmatuojamos šilumos, kuri nėra skirta sektoriui arba pasektoriui, kuriame, kaip manoma, yra anglies dioksido nutekėjimo rizika, nustatyta pagal Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 5 dalį.

Be to, veiklos vykdytojas, remdamasis KN kodais, aiškiai atskiria, ar atitinkamas procesas naudojamas Reglamento (ES) 2023/956* I priede išvardytoms prekėms gaminti, ar ne, ir pateikia kompetentingai institucijai priimtinius įrodymus.“;

(c) 4 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirma pastraipa pakeičiama taip:

Jei įrenginyje, kuriam taikoma ES ATLPS, buvo pagaminta išmatuojama šiluma ir ji eksportuota į įrenginį arba kitą objektą, kuriam ES ATLPS netaikoma, veiklos vykdytojas atitinkamą įrenginio technologinio proceso dalį, kuriai taikomas šilumos santykinis taršos rodiklis, procesą, kurio metu ta šiluma buvo pagaminta, laiko neskirtu sektoriams ar pasektoriams, kuriuose, kaip manoma, yra anglies dioksido nutekėjimo rizika, nustatyta pagal Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 5 dalį, nebent veiklos vykdytojas kompetentingai institucijai tinkamai įrodo, kad išmatuojamos šilumos vartotojas priklauso sektoriui arba pasektoriui, kuriame, kaip manoma, yra anglies dioksido nutekėjimo rizika, nustatyta pagal Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 5 dalį.“;

ii) pridedama ši trečia pastraipa:

„Be to, jei įrenginyje, kuriam taikoma ES ATLPS, pagaminta išmatuojama šiluma eksportuota į įrenginį ar kitą objektą, kuriam ES ATLPS netaikoma, veiklos vykdytojas pateikia įrodymus apie išmatuojamos šilumos kiekį, sunaudotą Reglamento (ES) 2023/956 I priede išvardytoms prekėms gaminti. Jei veiklos vykdytojas kompetentingai institucijai priimtinu būdu tokių įrodymų nepateikia, manoma, kad ta šiluma sunaudota to reglamento I priede išvardytoms prekėms gaminti.“;

(d) 5 dalis iš dalies keičiama taip:

i) d punktas pakeičiamas taip:

„d) apie visą įrenginio technologinio proceso dalyse pagamintą, į jas importuotą arba iš jų eksportuotą išmatuojamą šilumą dokumentais paliudijama, ar ta išmatuojama šiluma pagaminta įrenginyje, kuriam taikoma ES ATLPS, importuota iš kitų šilumos gamybos procesų, importuota iš objektų, kuriems ES ATLPS netaikoma, ar importuota iš įrenginių, kuriems ES ATLPS taikoma tik Direktyvos 2003/87/EB 14 ir 15 straipsnių tikslais;“;

ii) f punktas išbraukiamas;

iii) j punktas pakeičiamas taip:

„j) siekiant išvengti dvigubo skaičiavimo, gamybos proceso produktai, kurie yra grąžinami į tą patį gamybos procesą, atimami iš metinių veiklos lygių, taikant I priede pateiktas produktų apibrėžtis;“;

iv) k punktas išbraukiamas;

(5) 14 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Naudojant Komisijos parengtą elektroninį šabloną, Komisijai pateikiamas pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnio 1 dalį parengtas sąrašas, kuriame nurodomi visi įrenginiai, kuriems taikoma ES ATLPS, įskaitant tuos, kuriems ES ATLPS taikoma tik tos direktyvos 14 ir 15 straipsnių tikslais, taip pat visi maži įrenginiai, kuriems pagal tos direktyvos 27 ir 27a straipsnius ES ATLPS gali būti netaikoma, ir įrenginiai, kuriems ES ATLPS bus taikoma pagal tos direktyvos 24 straipsnį.“;

(b) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

- i) a punktas pakeičiamas taip:
 - „a) įrenginio ir jo ribų identifikavimo duomenys naudojant Sąjungos registre nurodytą įrenginio identifikavimo kodą;“;
 - ii) įterpiami šie punktai:
 - „da) kompetentingos institucijos vertinimas dėl nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus sumažinimo 20 % pagal 22a straipsnį ir 22b straipsnio 1 dalį, kai taikytina;
 - db) tai, ar įvykdytos papildomų 30 % nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal 22b straipsnio 3 dalį sąlygos, kai taikytina;“;
 - iii) e punktas pakeičiamas taip:
 - „e) apie kiekvieną įrenginio technologinio proceso dalį nurodoma, ar ji priklauso sektoriui arba pasektoriui, kuriame, kaip manoma, yra anglies dioksido nutekėjimo rizika, nustatyta pagal Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 5 dalį, taip pat, jei taikytina, nurodomi gaminamų produktų PRODCOM kodai;“;
 - iv) įterpiamas šis punktas:
 - „ea) apie kiekvieną įrenginio technologinio proceso dalį pateikiama informacija apie tai, ar joje gaminamos Reglamento (ES) 2023/956 I priede išvardytos prekės, nurodant šių gaminamų prekių KN kodus, jei taikytina;“;
- (c) 6 dalis pakeičiama taip:
- „6. Gavusi pranešimus apie preliminarinius metinius atitinkamu ATL paskirstymo laikotarpiu suteikiamų nemokamų ATL skaičius, Komisija visus pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 5 dalį nustatytus koeficientus apskaičiuoja palygindama preliminarinių metinių kiekvienais atitinkamo ATL paskirstymo laikotarpio metais įrenginiams suteikiamų nemokamų ATL skaičių, nustatytų taikant šio reglamento V priede nurodytus koeficientus, sumą su metiniu įrenginiams skirtų ATL skaičiumi, apskaičiuotu pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 5 ir 5a dalis, atsižvelgdama į atitinkamą bendro metinio visai Sąjungai skirtą skaičiaus dalį, nustatytą pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 1 dalį ir 10a straipsnio 5 dalį, ir į išimtį, taikomą 10 % efektyviausių įrenginių technologinio proceso dalių, nustatytų pagal šio reglamento 16 straipsnio 8 dalies antrą pastraipą. Skaičiuojant atitinkamai atsižvelgiama į įtraukimo pagal Direktyvos 2003/87/EB 24 straipsnį atvejus ir neįtraukimo pagal tos direktyvos 27 bei 27a straipsnius atvejus.“;
- (d) 8 dalis pakeičiama taip:
- „8. Gavusi Komisijos prašymą, kiekviena valstybė narė jai pateikia pagal 4 straipsnio 2 dalį gautas ataskaitas ir planus.“;
- (e) pridedama ši dalis:
- „9. Valstybės narės užtikrina, kad pertekliniai veiklos vykdytojams suteikti apyvartiniai taršos leidimai būtų tinkamai grąžinti. Jei veiklos vykdytojai perteklinių apyvartinių taršos leidimų negrąžina, kompetentinga institucija paprašo nacionalinio registro administratoriaus perteklinių apyvartinių taršos leidimų kiekį išskaičiuoti iš veiklos vykdytojui skirtino apyvartinių taršos leidimų skaičiaus. Apie visus tokius prašymus valstybės narės informuoja Komisiją.“;

(6) 15 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės įvertina pagal 4 straipsnio 2 dalį pateiktas bazinių duomenų ataskaitas ir patikros ataskaitas, kad užtikrintų jų atitikti šio reglamento reikalavimams. Prireikus kompetentinga institucija užtikrina, kad veiklos vykdytojai pašalintų visas neatitiktis arba ištaisytų klaidas, turinčias įtakos ankstesnio laikotarpio veiklos lygių nustatymui. Kompetentinga institucija gali pareikalauti, kad veiklos vykdytojai, be informacijos ir dokumentų, kurie turi būti pateikti pagal 4 straipsnio 2 dalį, pateiktų papildomus duomenis.“;

b) 3–8 dalys pakeičiamos taip:

„3. Su kiekvieno produkto, kurio santykinis taršos rodiklis nustatytas I priede, gamyba susijęs ankstesnio laikotarpio veiklos lygis yra kasmet bazinių laikotarpio atitinkamame įrenginyje pagaminto to produkto kiekio mediana.

4. Su šiluma susijęs ankstesnio laikotarpio veiklos lygis – ankstesniu baziniu laikotarpiu kasmet iš įrenginio, kuriam taikoma ES ATLPS, išskyrus įrenginius, kuriems ES ATLPS taikoma tik Direktyvos 2003/87/EB 14 ir 15 straipsnių tikslais, importuotos ir (arba) pasigamintos grynosios išmatuojamos šilumos, kuri suvartota įrenginyje produktams gaminti, mechaninei energijai gauti (išskyrus naudojamą elektros energijai gaminti), šildymo ar vėsinimo reikmėms (išskyrus suvartojamą elektros energijai gaminti) arba eksportuota į įrenginį ar kitą objektą, kuriam ES ATLPS netaikoma (išskyrus eksportuotą elektros energijai gaminti), kiekio mediana, išreikšta teradžauliais per metus.

Su centralizuotu šilumos tiekimu susijęs ankstesnio laikotarpio veiklos lygis – ankstesniu baziniu laikotarpiu kasmet iš įrenginio, kuriam taikoma ES ATLPS, išskyrus įrenginius, kuriems ES ATLPS taikoma tik Direktyvos 2003/87/EB 14 ir 15 straipsnių tikslais, importuotos ir (arba) pagamintos išmatuojamos šilumos, eksportuotos centralizuoto šilumos tiekimo tikslais, kiekio mediana, išreikšta teradžauliais per metus.

5. Su kuru susijęs ankstesnio laikotarpio veiklos lygis – tai energijos, ankstesniu baziniu laikotarpiu kasmet suvartotos siekiant visų pirma gaminti neišmatuojamą šilumą, suvartotą produktams gaminti, mechaninei energijai (išskyrus suvartojamą elektros energijai gaminti) gauti, šildymui arba vėsinimui (išskyrus suvartojamą elektros energijai gaminti), įskaitant saugos fakelų deginimą, kiekio mediana, išreikšta teradžauliais per metus.

6. Su proceso metu išsiskiriančiomis ŠESD, kurios išsiskyrė baziniu laikotarpiu gaminant produktus atitinkamame įrenginyje, susijęs ankstesnio laikotarpio veiklos lygis – tai tuo laikotarpiu kasmet proceso metu išsiskyrusių ŠESD kiekio, išreikšto anglies dioksido ekvivalento tonomis, mediana.

7. Nustatant 3–6 dalyse nurodytų medianų vertes, skaičiuojami tik tie kalendoriniai metai, kuriais įrenginys buvo eksploatuojamas bent vieną dieną.

Jeigu atitinkamu baziniu laikotarpiu įrenginio technologinio proceso dalis buvo eksploatuojama mažiau kaip dvejus kalendorinius metus, ankstesnio laikotarpio veiklos lygis yra veiklos lygis pirmais kalendoriniais eksploatacijos metais, einančiais po kalendorinių metų, kuriais pradėta įprasta šios įrenginio technologinio proceso dalies eksploatacija.

Jeigu atitinkamu baziniu laikotarpiu įrenginio technologinio proceso dalis buvo eksploatuojama mažiau kaip vienus kalendorinius metus po to, kai ji pradėta įprastai eksploatuoti, ankstesnio laikotarpio veiklos lygis nustatomas, kai pateikiama veiklos lygio ataskaita už pirmuosius kalendorinius metus, einančius po kalendorinių metų, kuriais pradėta įprasta eksploatacija.

8. Nukrypdomos nuo 3 dalies, valstybės narės ankstesnio laikotarpio veiklos lygius, susijusius su produktais, kuriems taikomi III priede nurodyti produkto santykiniai taršos rodikliai, nustato pagal ankstesnio laikotarpio metinės produkcijos medianą, naudodamos tame priede pateiktas formules.“;

(7) 16 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Jeigu esamą įrenginį eksploatuojantis veiklos vykdytojas pagal 4 straipsnį pateikia tinkamą paraišką suteikti nemokamų ATL, atitinkama valstybė narė, remdamasi pagal 14 straipsnį surinktais duomenimis, apskaičiuoja kiekvienais pirmojo paskirstymo laikotarpio metais nuo 2021 m. tam įrenginiui suteikiamų nemokamų ATL skaičių, o po to – kas penkerius metus.“;

(b) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

i) d punktas pakeičiamas taip:

„d) preliminarus metinis įrenginio technologinio proceso dalims, kurioms taikomas kuro santykinis taršos rodiklis, konkrečiais metais suteikiamų nemokamų ATL skaičius yra lygus kuro santykinio taršos rodiklio vertės atitinkamu penkerių metų laikotarpiu, patvirtintos pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 2 dalį, ir per ankstesnį laikotarpį suvartotos energijos su kuru susijusio veiklos lygio vertės sandaugai;“;

ii) e punktas pakeičiamas taip:

„e) preliminarus metinis įrenginio technologinio proceso dalims, kurių proceso metu išsiskiria ŠESD, konkrečiais metais suteikiamų nemokamų ATL skaičius iki 2027 m. gruodžio 31 d. apskaičiuojamas ankstesnio laikotarpio su proceso metu išsiskiriančiomis ŠESD susijusio veiklos lygio vertę dauginant iš 0,97, o 2028 m. ir vėliau – tą vertę dauginant iš 0,91.“;

(c) 3 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 4 dalies įgyvendinimo tikslais preliminariam metiniam nemokamų ATL, suteikiamų kiekvienai įrenginio technologinio proceso daliai atitinkamais metais pagal šio straipsnio 2 dalį, skaičiui pritaikomi šio reglamento V priede nustatyti koeficientai, jei tose įrenginio technologinio proceso dalyse vykdomi procesai yra skirti sektoriams ar pasektoriams, kuriuose, kaip manoma, yra anglies dioksido nutekėjimo rizika, nustatyta pagal Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 5 dalį.“;

(d) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Jei 2 dalyje nurodytose įrenginio technologinio proceso dalyse vykdomi procesai skirti sektoriams ar pasektoriams, kuriuose, kaip manoma, yra anglies dioksido nutekėjimo rizika, nustatyta pagal Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 5 dalį, turi būti taikomas koeficientas, lygus 1.“;

(e) įterpiama ši dalis:

„4a) Jei 2 dalyje nurodytose įrenginio technologinio proceso dalyse vykdomais procesais gaminamos Reglamento (ES) 2023/956 I priede išvardytos prekės, preliminarus metinis kiekvienai įrenginio technologinio proceso daliai atitinkamais metais suteiktinų nemokamų ATL skaičius, nustatytas kiekvienai įrenginio technologinio proceso daliai pagal 2 dalį, dauginamas iš atitinkamo PADKM koeficiento, nustatyto Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1a dalies antroje pastraipoje.“;

(f) 8 dalis pakeičiama taip:

„Galutinis metinis kiekvienam esamam įrenginiui suteikiamų nemokamų ATL skaičius yra lygus pagal šio straipsnio 6 dalį nustatyto preliminarus metinio kiekvienam įrenginiui suteikiamų nemokamų ATL skaičiaus ir pagal šio reglamento 14 straipsnio 6 dalį nustatyto koeficiento sandaugai.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, galutinis metinis nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius yra 100 % preliminarus metinio kiekvienam įrenginiui suteikiamų nemokamų ATL skaičiaus, jei to įrenginio technologinio proceso dalims, kurių išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 2 dalies trečios pastraipos c punkte nurodytu laikotarpiu yra mažesnis už 10 % efektyviausių technologinio proceso dalių, kurioms taikomas atitinkamas santykinis taršos rodiklis, vidurkį, tenka daugiau kaip 60 % preliminarus metinio šiam įrenginiui suteikiamų nemokamų ATL skaičiaus.“;

(8) 17 straipsnio a–f punktai pakeičiami taip:

- (a) „su produktu susijęs ankstesnio laikotarpio veiklos lygis yra kiekvieno produkto, kurio santykinis taršos rodiklis yra nurodytas šio reglamento I priede arba nustatytas pagal Direktyvos 2003/87/EB 24 straipsnį, veiklos lygis pirmaisiais kalendoriniais metais, einančiais po kalendorinių metų, kuriais pradėta įprasta įrenginio technologinio proceso dalies eksploatacija, susijusi su šio produkto gamyba;
- (b) su šiluma susijęs ankstesnio laikotarpio veiklos lygis yra veiklos lygis pirmaisiais kalendoriniais metais, einančiais po kalendorinių metų, kuriais pradėdama įprasta eksploatacija, susijusi su išmatuojamos šilumos, kuri suvartojama įrenginyje produktams gaminti ar mechaninei energijai gauti (išskyrus naudojamą elektros energijai gaminti), taip pat šildymo ar vėsinimo reikmėms (išskyrus suvartojamą elektros energijai gaminti), arba eksportuojama (išskyrus eksportuojamą elektros energijai gaminti) į įrenginį ar kitą objektą, kuriam ES ATLPS netaikoma, gamyba ir (arba) importu iš įrenginio, kuriam taikoma ES ATLPS, išskyrus įrenginius, kuriems ES ATLPS taikoma tik Direktyvos 2003/87/EB 14 ir 15 straipsnių tikslais;
- (c) su centralizuotu šilumos tiekimu susijęs ankstesnio laikotarpio veiklos lygis yra veiklos lygis pirmaisiais kalendoriniais metais, einančiais po kalendorinių metų, kuriais pradėdama įprasta eksploatacija, susijusi su išmatuojamos šilumos, kuri eksportuojama centralizuoto šilumos tiekimo tikslais, gamyba ir (arba) importu iš įrenginio, kuriam taikoma ES ATLPS, išskyrus įrenginius, kuriems ES ATLPS taikoma tik Direktyvos 2003/87/EB 14 ir 15 straipsnių tikslais;

- (d) su kuru susijęs ankstesnio laikotarpio veiklos lygis yra atitinkamo įrenginio veiklos lygis pirmaisiais kalendoriniais metais, einančiais po kalendorinių metų, kuriais pradėdama įprasta eksploatacija, kai energija vartojama siekiant visų pirma gaminti neišmatuojamą šilumą, kuri suvartojama produktams gaminti ar mechaninei energijai gauti (išskyrus naudojamą elektros energijai gaminti), taip pat šildymo ar vėsinimo reikmėms (išskyrus suvartojamą elektros energijai gaminti), įskaitant saugos fakelų deginimą;
 - (e) su proceso metu išsiskiriančiomis ŠESD susijęs veiklos lygis yra veiklos lygis pirmaisiais kalendoriniais metais, einančiais po kalendorinių metų, kuriais pradėta įprasta gamybos vieneto eksploatacija, susijusi su proceso metu išsiskiriančiomis ŠESD;
 - (f) nukrypstant nuo a punkto, su produktais, kuriems taikomi III priede nurodyti produkto santykiniai taršos rodikliai, susijęs ankstesnio laikotarpio veiklos lygis yra atitinkamos įrenginio technologinio proceso dalies veiklos lygis pirmaisiais kalendoriniais metais, einančiais po kalendorinių metų, kuriais pradėta įprasta eksploatacija, susijusi su šio produkto gamyba, nustatytas taikant tame priede pateiktas formules.“;
- (9) 18 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:
- (a) pirmos pastraipos b punktas pakeičiamas taip:
„e) preliminarus metinis konkrečiais metais kiekvienai įrenginio technologinio proceso daliai, kurioje vykdomo proceso metu išsiskiria ŠESD, suteikiamų nemokamų ATL skaičius iki 2027 m. gruodžio 31 d. apskaičiuojamas ankstesnio laikotarpio su proceso metu išsiskiriančiomis ŠESD susijusio veiklos lygio vertę dauginant iš 0,97, o 2028 m. ir vėliau – tą vertę dauginant iš 0,91.“;
 - (b) antra pastraipa pakeičiama taip:
Apskaičiuojant preliminarų metinį naujiems rinkos dalyviams suteikiamų nemokamų ATL skaičių *mutatis mutandis* taikomos 16 straipsnio 3, 4, 4a, 5 ir 7 dalys.
- (10) 19, 20 ir 21 straipsniai pakeičiami taip:

„19 straipsnis

ATL suteikimas gamintojams, vykdančioms garinį krekingą

Nukrypstant nuo 16 straipsnio 2 dalies a punkto ir 18 straipsnio 1 dalies a punkto, preliminarus metinis nemokamų ATL, suteikiamų įrenginio technologinio proceso daliai, kuriai taikomas produkto santykinis taršos rodiklis ir kurioje vykdoma didelės vertės cheminių medžiagų (DVCN) gamyba, skaičius yra lygus garinio krekingo produkto santykinio taršos rodiklio vertei atitinkamu ATL paskirstymo laikotarpiu, padauginintai iš ankstesnio laikotarpio veiklos lygio, nustatyto pagal III priedą. Prie gauto rezultato pridedamas kiekis, gaunamas kiekvieną vandenilio toną padauginus iš 1,78 tonos anglies dioksido ir iš ankstesniu laikotarpiu iš papildomų žaliavų pagaminto vandenilio kiekio medianos, išreikštos vandenilio tonomis, kiekvieną etileno toną padauginus iš 0,24 tonos anglies dioksido ir iš ankstesniu laikotarpiu iš papildomų žaliavų pagaminto etileno kiekio medianos, išreikštos etileno tonomis, ir kiekvieną DVCN toną padauginus iš 0,16 tonos anglies dioksido ir iš ankstesniu laikotarpiu iš papildomų žaliavų pagaminto kitų didelės vertės cheminių medžiagų nei vandenilis ir etilenas kiekio medianos, išreikštos DVCN tonomis.

20 straipsnis

ATL suteikimas vinilchlorido monomero gamintojams

Nukrypstant nuo 16 straipsnio 2 dalies a punkto ir 18 straipsnio 1 dalies a punkto, preliminarus metinis nemokamų ATL, suteikiamų įrenginio technologinio proceso daliai ir susijusių su vinilchlorido monomero (VCM) gamyba, skaičius yra lygus VCM santykinio taršos rodiklio vertei atitinkamu ATL paskirstymo laikotarpiu, padaugintai iš ankstesnio laikotarpio VCM gamybos lygio, išreikšto tonomis, ir padaugintai iš dalmens, gauto gaminant VCM tiesiogiai išmestą ŠESD kiekį – įskaitant ŠESD, susijusias su atitinkamai gynyvoju per 15 straipsnio 2 dalyje nurodytą bazinį laikotarpį arba per pirmuosius kalendorinius metus, einančius po kalendorinių metų, kuriais pradėta 17 straipsnio a punkte nurodyta įprasta eksploatacija, importuotos šilumos kiekiu, apskaičiuotu ankstesnio laikotarpio grynąjį importuotos šilumos kiekį teradžauliais padauginus iš atitinkamo laikotarpio šilumos santykinio taršos rodiklio vertės, – išreikštą anglies dioksido ekvivalento tonomis, padalijus iš tų tiesiogiai išmestų ŠESD kiekio bei su vandeniliu susijusių ŠESD, išmestų gaminant VCM atitinkamai 15 straipsnio 2 dalyje nurodytu baziniu laikotarpiu arba pirmaisiais kalendoriniais metais, einančiais po kalendorinių metų, kuriais pradėta 17 straipsnio a punkte nurodyta įprasta eksploatacija, kiekio, išreikšto anglies dioksido ekvivalento tonomis ir apskaičiuoto remiantis per ankstesnį laikotarpį suvartotos šilumos kiekiu, gaunamu deginant vandenilį, išreikštu teradžauliais, padauginus iš atitinkamam ATL paskirstymo laikotarpiui nustatytos šilumos santykinio taršos rodiklio vertės, sumos.

21 straipsnis

Šilumos srautai tarp įrenginių

Jei įrenginio technologinio proceso dalis, kuriai taikomas produkto santykinis taršos rodiklis, apima išmatuojamą šilumą, importuojamą iš įrenginio ar kito objekto, kuriam ES ATLPS netaikoma arba taikoma tik Direktyvos 2003/87/EB 14 ir 15 straipsnių tikslais, apskaičiuojant preliminarų metinį atitinkamai įrenginio technologinio proceso daliai, kuriai taikomas produkto santykinis taršos rodiklis, suteikiamų nemokamų ATL skaičių, nustatomą atitinkamai pagal 16 straipsnio 2 dalies a punktą arba 18 straipsnio 1 dalies a punktą, atimamas atitinkamais ankstesnio laikotarpio metais iš įrenginio ar kito objekto, kuriam ES ATLPS netaikoma arba taikoma tik tos direktyvos 14 ir 15 straipsnių tikslais, importuotos šilumos kiekis, padaugintas iš šilumos santykinio taršos rodiklio vertės, atitinkamu ATL paskirstymo laikotarpiu taikomos išmatuojamai šilumai.“

(11) 22 straipsnis išbraukiamas;

(12) įterpiami šie straipsniai:

„22a straipsnis

Nemokamų ATL suteikimas priklausomai nuo energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimo

1. Galutinis metinis nemokamų ATL skaičius, nustatytas pagal šio reglamento 16 straipsnio 8 dalį Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nurodytam įrenginiui, sumažinamas 20 % pagal tos direktyvos 10a straipsnio 1 dalį, jei veiklos vykdytojas negali kompetentingai institucijai priimtinu būdu įrodyti, kad įgyvendintos visos pagal Direktyvos 2012/27/ES* 8 straipsnį pateiktos rekomendacijos.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, toks sumažinimas netaikomas, jei veiklos vykdytojas kompetentingai institucijai priimtinu būdu gali įrodyti, kad tenkinama kuri nors iš šių sąlygų:

- a) atitinkamų rekomendacijoje nurodytų investicijų atsipirkimo laikotarpis yra ilgesnis nei treji metai;
- b) investicijų, reikalingų rekomendacijai įgyvendinti, sąnaudos viršija vieną iš šių ribų:
 - i) 5 % įrenginio metinės apyvartos arba 25 % įrenginio pelno, kurie apskaičiuojami remiantis atitinkamais metiniais vidurkiais per trejus kalendorinius metus iki dienos, kurią pagal 4 straipsnį turi būti pateikiama paraiška suteikti nemokamų apyvartinių taršos leidimų;
 - ii) kiekio, kuriuo pagal pirmą pastraipą sumažinamas galutinis metinis pagal 16 straipsnio 8 dalį suteikiamų nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius, 50 % vidutinio metinio ekonominio ekvivalento, apskaičiuoto remiantis vidutine apyvartinių taršos leidimų kaina bendroje aukcionų platformoje atitinkamais kalendoriniais metais, einančiais prieš 4 straipsnio 2 dalyje nurodytos paraiškos pateikimą;
- c) per atitinkamą bazinį laikotarpį arba jam pasibaigus įgyvendintos kitos priemonės, dėl kurių įrenginyje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sumažintas tiek, kiek rekomenduojama energijos vartojimo audito ataskaitoje arba sertifikuotoje energijos naudojimo vadybos sistemoje pagal Direktyvos 2012/27/ES 8 straipsnį;
- d) įgyvendinus rekomendacijas, įrenginyje vykdomo pramoninio proceso sistemos ribose energijos nebūtų sutaupyta;
- e) dar nesusiformavo su konkrečiu įrenginiu susijusios eksploataavimo sąlygos, įskaitant planinės arba neplaninės techninės priežiūros laikotarpius, kuriomis remiantis buvo nustatytas a punkte nurodytas atsipirkimo laikotarpis;
- f) per pirmuosius ketverius atitinkamo bazinio laikotarpio metus audito ataskaitoje arba sertifikuotoje energijos naudojimo vadybos sistemoje rekomendacijų nebuvo pateikta.

2. Veiklos vykdytojas nustato, įdiegia, dokumentuoja ir palaiko rekomendacijų įgyvendinimo ir, jei taikoma, įrodymo, kad tenkinamos 1 dalyje nurodytos sąlygos, tvarką.

3. Tikrindamas 4 straipsnio 2 dalyje nurodytą bazinių duomenų ataskaitą, tikrintojas patikrina, ar įgyvendintos 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos rekomendacijos ir, kai taikytina, ar tenkinamos 1 dalies antroje pastraipoje nustatytos sąlygos.

Kai aktualu, tikrindamas metinę veiklos lygio ataskaitą pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2067** 7 straipsnį, tikrintojas patikrina, ar įgyvendintos 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos rekomendacijos ir, kai taikytina, ar tenkinamos 1 dalies antroje pastraipoje nustatytos sąlygos.

4. Kompetentinga institucija 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas rekomendacijas laiko įgyvendintomis tik jei tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) veiklos vykdytojas įrodo, kad tos rekomendacijos jau baigtos įgyvendinti;
- b) tikrintojas a punkte nurodytą užbaigimą patvirtino pagal 3 dalį.

22b straipsnis

Nemokamų ATL suteikimas priklausomai nuo poveikio klimatui neutralumo planų įgyvendinimo

1. Taikant Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalies penktą pastraipą, galutinis metinis nemokamų ATL skaičius, nustatytas pagal šio reglamento 16 straipsnio 8 dalį, sumažinamas 20 % įrenginiui, kuriame yra technologinio proceso dalių, kurioms taikomas produkto santykinis taršos rodiklis, jei bent vienos iš tų technologinio proceso dalių 2016 ir 2017 m. išmestas ŠESD kiekis buvo didesnis nei su atitinkamo produkto taršos rodikliu susijusio išmetamųjų ŠESD lygio 80-asis procentilis.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, toks sumažinimas netaikomas, jei įvykdytos šios sąlygos:

- a) pirmoje pastraipoje nurodyto įrenginio veiklos vykdytojas kartu su paraiška suteikti nemokamų ATL pagal šio reglamento 4 straipsnį iki 2024 m. gegužės 30 d. arba kito atitinkamo termino kompetentingai institucijai pateikė savo veiklos, kuriai taikoma Direktyva 2003/87/EB, poveikio klimatui neutralumo planą;
- b) atlikus patikrinimą pagal Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą patvirtinta, kad tos direktyvos 10b straipsnio 4 dalies trečios pastraipos b punkte nurodyti tarpiniai tikslai ir tarpinės reikšmės yra pasiekti;
- c) kompetentinga institucija pagal 4 dalį patikrino poveikio klimatui neutralumo plano turinį ir formatą ir nustatė, kad jie atitinka reikalavimus.

2. 1 dalies pirma pastraipa netaikoma, jei atitinkamai įrenginio technologinio proceso daliai, kuriai taikomas produkto santykinis taršos rodiklis, tenka ne daugiau kaip 20 % visų įrenginio technologinio proceso dalių preliminarinių metinių 2021–2025 m. laikotarpiu suteiktinų nemokamų ATL skaičiaus, apskaičiuoto pagal 16 straipsnio 2–5 dalis.

3. Taikant Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 4 dalies antrą, trečią ir ketvirtą pastraipas, preliminarus metinis nemokamų ATL, suteiktinų šilumai centralizuotai tiekti skirtai įrenginio technologinio proceso daliai, skaičius, apskaičiuotas pagal šio reglamento 16 straipsnio 2 ir 3 dalis, padidinamas 30 % nuo skaičiaus, apskaičiuoto pagal 16 straipsnio 2 dalį, jei šilumai centralizuotai tiekti skirtos įrenginio technologinio proceso dalies veiklos vykdytojas pateikė paraišką pagal šio reglamento 4 straipsnį ir jei laikotarpiu iki 2025 m. pabaigos arba 2026–2030 m. laikotarpiu tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) įrenginys arba centralizuoto šilumos tiekimo įmonė yra valstybėje narėje, kuri atitinka Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nustatytus kriterijus, kaip nurodyta VIII priede;
- b) įrenginys arba centralizuoto šilumos tiekimo įmonė investavo bent tokią sumą, kuri yra lygiavertė papildomų nemokamų ATL ekonominei vertei 2026–2030 m. laikotarpiu, laikydamosi tarpinių tikslų ir tarpinių reikšmių, nustatytų poveikio klimatui neutralumo plane siekiant iki 2025 m. gruodžio 31 d., o po to iki kas penktų metų gruodžio 31 d. įvertinti pažangą, padarytą siekiant poveikio klimatui neutralumo;
- c) dėl b punkte nurodytų investicijų labai sumažinamas išmetamųjų teršalų kiekis iki 2030 m.;
- d) įrenginys arba centralizuoto šilumos tiekimo įmonė iki 2024 m. gegužės 30 d. arba kito atitinkamo termino pagal 4 straipsnio 1 dalį pateikia savo veiklos, kuriai taikoma Direktyva 2003/87/EB, poveikio klimatui neutralumo planą;

- e) atlikus patikrinimą pagal Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą patvirtinta, kad tos direktyvos 10b straipsnio 4 dalies trečios pastraipos b punkte nurodyti tarpiniai tikslai ir tarpinės reikšmės yra pasiekti;
- f) kompetentinga institucija pagal 4 dalį patikrino poveikio klimatui neutralumo plano turinį ir formatą ir nustatė, kad jie atitinka reikalavimus.

Taikant b punktą, papildomų 30 % ATL ekonominė vertė nustatoma papildomą nemokamų ATL skaičių 2026–2030 m. laikotarpiu dauginant iš vidutinės ATL kainos bendroje aukciono platformoje kalendoriniais metais, einančiais prieš 4 straipsnio 2 dalyje nurodytos paraiškos pateikimą, ir dauginant iš įrenginiui taikomo pagal 14 straipsnio 6 dalį nustatyto koeficiento.

Taikant c punktą, išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimas laikomas reikšmingu, kai įrenginio arba centralizuoto šilumos tiekimo įmonės savitasis išmetamųjų teršalų kiekis, išreikštas CO₂ tonomis, tenkantis centralizuotai patiektos šilumos kiekiui teradžauliais, sumažinamas žemiau vidutinio savitojo išmetamo CO₂ kiekio atitinkamu baziniu laikotarpiu, o išmetamo CO₂ kiekis mažinamas tokiu tempu, koku jis būtų mažinamas nuo atitinkamo bazinio laikotarpio vidurio taikant Direktyvos 2003/87/EB 9 straipsnyje nurodytą linijinį mažinimo koeficientą.

4. Kompetentinga institucija iki 2024 m. rugsėjo 30 d. patikrina, ar šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytų poveikio klimatui neutralumo planų turinys ir forma atitinka Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2023/2441.

22c straipsnis

22a ir 22b straipsniuose nustatyto 20 % sumažinimo nekaupiamasis pobūdis

22a ir 22b straipsniuose nurodytas 20 % sumažinimas įrenginiui taikomas tik vieną kartą per atitinkamą paskirstymo laikotarpį.

22d straipsnis

Poveikio klimatui neutralumo plano atnaujinimas

1. Veiklos vykdytojai 22b straipsnyje nurodytame poveikio klimatui neutralumo plane nurodytais laikotarpiais ir prireikus įvertina poveikio klimatui neutralumo plano veiksmingumą išmetamo ŠESD kiekio mažinimo atžvilgiu ir prireikus įgyvendina taisomuosius veiksmus, kad užtikrintų, jog tarpinės reikšmės ir tarpiniai tikslai būtų pasiekti. Visi atnaujinimai taikomi tik būsimoms tarpinėms reikšmėms ir tarpiniams tikslams.

2. Jei poveikio klimatui neutralumo plane atnaujinamos tarpinės reikšmės ir tarpiniai tikslai, veiklos vykdytojas nepagrįstai nedelsdamas atnaujintą planą pateikia kompetentingai institucijai.

22e straipsnis

Poveikio klimatui neutralumo plano paskelbimas

1. Kompetentingos institucijos paskelbia pagal 22b straipsnį pateiktą poveikio klimatui neutralumo planą.

2. Jei veiklos vykdytojas mano, kad poveikio klimatui neutralumo plane yra neskelbtinos komercinės informacijos elementų, kuriuos atskleidus būtų pakenkta jo komerciniams interesams, jis gali kompetentingos institucijos paprašyti tų elementų neskelbti. Jei prašymas

yra pagrįstas, kompetentinga institucija poveikio klimatui neutralumo planą paskelbia be tų elementų.

* 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2012/27 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/2023-05-04>).

** 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2067 dėl duomenų patikros ir tikrintojų akreditavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB (OL L 334, 2018 12 31, p. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/2021-01-01).

(13) 23 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Komisija, remdamasi gautu pranešimu, priima sprendimą, informuoja atitinkamą kompetentingą instituciją ir, kai tinkama, padaro pakeitimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 19 straipsnį sukurtame Sąjungos registre bei tos direktyvos 20 straipsnyje nurodytame sandorių žurnale.“;

(14) 25 straipsnio 4 dalis išbraukiama;

(15) 26 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) atitinkamas leidimas išmesti ŠESD nustojo galioti arba buvo panaikintas, įskaitant atvejus, kai įrenginys nebeatitinka Direktyvos 2003/87/EB I priede nurodytoms veiklos rūšims nustatytų ribinių verčių;“;

(b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Jei įrenginio eksploatacija nutraukiama, atitinkama valstybė narė jam neišduoda ATL už likusį kalendorinių metų laikotarpį, skaičiuojamą nuo dienos, kurią nutraukta eksploatacija. Tokie patikslinimai atliekami proporcingai.“;

(16) I priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento I priedą;

(17) III priedas pakeičiamas šio reglamento II priedo tekstu;

(18) IV priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento III priedą;

(19) VI priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento IV priedą;

(20) VII priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento V priedą;

(21) šio reglamento VI priede pateikiamas tekstas pridedamas kaip VIII priedas.

2 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną. Jis taikomas paskirstymams, susijusiems su laikotarpiu nuo 2024 m. sausio 1 d.

Tačiau 1 straipsnio 1 dalis, 4 dalies a ir b punktai, 4 dalies c punkto ii papunktis, 4 dalies d punkto i, ii ir iv papunkčiai ir 6, 7, 10, 11, 16 ir 17 dalys taikomi su laikotarpiu nuo

2026 m. sausio 1 d. susijusiems paskirstymams naujiems rinkos dalyviams, kurių paraiškos pateiktos iki 2023 m. gruodžio 31 d., ir esamiems įrenginiams.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2024 01 30

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN